

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravljalstvo: Wolfova ulica št. 1/1.
Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem čeku uradu št. 13.633.

Njegov Tipperary.

S prebavljenimi prapori, plapolajočimi v ozračju slepe seljaške udanosti, prehaja Radić v tabor, ki ga je še včeraj naskakoval. Pred par meseci se žigosan kot izdajalec domovine namerava prevzeti odgovornost v vladi in sodelovati pri konsolidaciji tolikrat zatane Jugoslavije.

Tako so odigrali svojo romantično vlogo vsi ti seljaški vojvode, moderni knetski nekronani knezi: Averscu, Witos, Stambolijski, Michalache in končno naš Radić. Denarna in kreditna inflacija je povznela razne Stimese, Bosele, Castiglione, strankarska inflacija pa umetnike demofiliških iluzij. Njih zemljoradniški pokreti so morali že v svojem postanku biti obsojeni k tragikomičnemu razsulu, ker so bili zasnovani le na konjunkturalnih spekulacijah splošne pojave neopredeljenosti v notranji politiki novih držav. Borzni švindli cveto v dobah fiktivnih denarnih in stvarnih vrednot, v politiki pa se velikopotezno hazardiranje obnese začasno, kadar sporednost med socialno strukturo prebivalstva in obstojnim posestnim stanjem ni izravnan. Ker je gospodarska naša organizacija že močno napredovala in je država v zunanje-političnem oziru utrla kakor malokatera okoli nas, je odklenalo tudi raznim notranje-političnim eksperimentom. Nastopil je psihološki trenutek, od spretno uporabe katerega so odvisne glavne nadaljne šanse. Radić ni le političen lirik temveč tudi računar.

Ne delamo si nikakih optimističnih upov, v bližnji bodočnosti, čeprav kot patrijoti pozdravljamo Radićev Damask. Preučiti se je težje nego se naučiti in mentalne useljene, nabrane tekom stoletij, se ne odpravijo od danes do jutri. Ne pozabljamo, da so bili stiki med jugoslovanskimi narodi do velikega preloma ponajveč vendar preveč samo literarni in da je včasih le priložnostno vzplamtel tu pa tam kratkotrajen zubljen vzajemnosti. Realni interesi navezujejo veliko počasneje eden na drugega tudi v okvirju istih državnih meja. Vstopili smo bolj pozno v veliko zgodovino ter moramo v par letih izvršiti, za kar so Francozi in Nemci imeli časa celo stoletje.

Ko so l. 1871 prišli Nemci iz Pariza domu, so posledice ujedinjenja, proglašene s takšnim navdušenjem v versailleskih dvorinah, jele prinašati Saksoncem, Bavarcem in drugim plemenom eno razočaranje za drugim. Toda Nemci so sprevrtili takol, da bi gojilve fevdalno-separatističnih atavizmov bilo neplodno početje. Ujedinjena Nemčija je bila tvorovina vojnih dogodkov. Sprevideli so položaj, v katerega so jih postavila neustojljiva dejstva ter so pričeli brez velikih medsebojnih preprek graditi na dani podlagi.

Tudi Jugoslavija je nastala predvsem na bojnih poljanah in je kmalu pokazala, da je pripravljena braniti svojo integriteto proti komurkoli. Da Radić in njegov štab nista vodila takoj početka dosti računa o tem dejanskem stanju ter skušala najprej z misijonsko kampanjo v inozemstvu, nato z notranjimi spletkami ter s parlamentarno askezo priigrati državno-pravne privilegije za hrvatsko ljudstvo, v tem je njih politični greh. Precejevala sta sijaj hrvatskega imena v širokem svetu ter podcenjevala interes velikih držav na končni stabilizaciji v Srednji Evropi in tako je moralo priti, da je ostala končno odprta samo še pot v Beograd.

Da je podobno političnemu samoumoru, ako hoče v parlamentarni državi velika stranka hoditi vedno le po abstinenčnih stezah, je sprevidel zagrebški seljaški patrijarh seveda že davno, le da častne prilike za javno spokoro ni hotelo biti od nikoder in odkar. Sedaj se je ta prilika nenadoma ponudila sama; Radić je sredi moštu, njegov temperament ga gotovo ne bo oviral, da ne prekorači ob drugi priliki še drugo polovico mostu ter poda roko tudi radikalom. Ako politična dosledna načelnost že v Viktor Huzo-

Pred novimi političnimi dogodki.

Beograd, 1. oktobra. Včeraj popoldne je Maček ponovno posetil Korošca, Behmena, Spaho, Šumenkovića in Pera Markovića. Ob 5. pop. se je vršila v poslanskem klubu HRSS neke vrste konferenca med Mačkom, Bačinicom in Jagatićem. Jagatić je nato ob 7.20 zv. odpotoval v Zagreb, da poroča Radiću. Maček pa je imel nato konferenco s svojimi prijatelji v hotelu »Petrograd«. Maček je sinoči podal novinarjem nekaj izjav. Poleg že znanega je rekel: Naš vstop v vlado ne znači nikake kapitulacije, ker obstoji med vladnimi skupinami še sporazum prejšnjega opozicijskega in sedanjega vladnega bloka, da vsaka stranka ostane pri svojem programu. Zato nam je dana možnost, da vstopimo ali pa ne vstopimo v vlado. Kar se tiče pisanja »Republike« in okovanega »Radnika«, ni dvoma, da bomo mi v bodoče zastavili ves vpliv, da se ukine zakon o zaščiti države, ki je »navadna reakcijska ružica«, in da se spremeni 7. točka člena 4. uradniškega zakona.

Narodna skupščina se sestane 9. okt.

Beograd, 1. oktobra. Predsednik vlade, Davidović, je politikom izjavil, da je seja narodne skupščine sklicana za 9. oktober. Zato je predsedništvo skupščine včeraj požurilo s tehničnim delom. Prav tako bodo tudi v kratkem brzojavno pozvali vsi poslanci v Beograd.

Konferenca vlade.

Beograd, 1. oktobra. Danes dopoldne se je vršila konferenca vlade, na kateri so bili Davidović, Nastas Petrović, Marinković in Korošec. Na konferenci so razpravljali, kako naj kralju poročajo o položaju. Po seji bi moral Davidović oditi h kralju, pa je odšel v klub, kjer se je vršila konferenca.

OFICIJELNI SPREJEM DR. MAČKA PRI DAVIDOVIĆU.

Položaj vlade stabilen.

Beograd, 1. oktobra. Danes ob 9. dop. se je vršila uradna konferenca med Davidovićem in Mačkom. Konferenca je trajala eno uro. Maček je izjavil novinarjem sledeče: Situacija v pogledu našega vstopa v vlado je popolnoma čista in bo to vprašanje rešeno še tekom današnjega dne. Položaj vlade je stabilen, Maček je potem šel intervenirati po raznih ministrstvih in nato v hotel Petrograd, kjer se je sestel z Bačinicom.

KOMENTARJI MAČKOVE IZJAVE.

Beograd, 1. oktobra. Včeraj so vsi politični krogi živahno komentirali izjavo dr. Mačka, da radićevci v takem položaju ne bodo stopili v vlado. Vsi politični krogi ugotavljajo, da ta izjava znači polom politike Davidovića in pričakujejo z zanimanjem velikih sprememb in morebiti popoln preobrat v političnem položaju. Včerajšnji dogodki dokazujejo, da ni nič z vstopom HRSS v vlado. Zato politični krogi napeto pričakujejo, kako se bo situacija razvijala naprej in ali bo prišlo celo do krize.

Beograd, 1. oktobra. Poslanec HRSS Bačinic je izjavil, da se čudi, da je izjava dr. Mačka izzvala v beograjski javnosti toliko vznemirjenja. HRSS ne more vstopiti v vlado, ker je tak položaj, in želi samo, da ostane položaj vlade čvrst. Radićevci bodo še nadalje podpirali vlado, ki se mora na vsak način vzdržati na površju, ker ima poverenje od krone.

jevih časih ni veljala kot čednost ljudskih voditeljev, mu bo kompromisna volja donesla danes gotovo več, nego večna zvestoba čovječanski republiki. Saj je politika v jedru vendar le boj današnjega dne proti včerajšnjemu, t. j. poosebljena nedoslednost.

Kajpada borba med državno-pravnim ter državno-upravnim pojmom Hrvatske z Radićevim ministerijalizmom še dolgo ni končana. Napredek je v tem, da se je borba prenesla na parlamentarno poprišče ter se bo definitivno smatrala kot izključno notranje vprašanje naše države. Da-li se razmerje političnih moči uredi tako, da postane Hrvatska močno samoupravna ali celo federativna edinica ali ostane zgodovinsko utemeljen pojem za kompleks zgolj le prirejenih upravnih področij, to spada k protokovanju, s čimer pa se v politiki priporoča pečati šele post factum.

Dolga, neznansko dolga je bila Radiću pot v njegovo Tipperary. Da sprovede tam najbrž marsikateri eksperiment, je od njegove »mnogostranosti« gotovo pričakovati. Ti eksperimenti pa upajmo, ne bodo tako nevarni, ker partije ne bo igral več sam s seboj.

lacije, ker obstoji med vladnimi skupinami še sporazum prejšnjega opozicijskega in sedanjega vladnega bloka, da vsaka stranka ostane pri svojem programu. Zato nam je dana možnost, da vstopimo ali pa ne vstopimo v vlado. Kar se tiče pisanja »Republike« in okovanega »Radnika«, ni dvoma, da bomo mi v bodoče zastavili ves vpliv, da se ukine zakon o zaščiti države, ki je »navadna reakcijska ružica«, in da se spremeni 7. točka člena 4. uradniškega zakona.

skupščine včeraj požurilo s tehničnim delom. Prav tako bodo tudi v kratkem brzojavno pozvali vsi poslanci v Beograd.

O SESTANKU NAR. SKUPŠČINE.

Beograd, 1. oktobra. Zanimivo je, da vlada izjavlja, da se bo vršila seja narodne skupščine dne 9. oktobra. Medtem pa predsedništvo narodne skupščine izjavlja, da še ni dobilo nobenega uradnega akta, niti ni še določilo dnevnega reda za sestanek skupščine. Tudi poslanci še niso bili pozvani v Beograd.

DEMOKRATJE ZADOVOLJNI Z DAVIDOVIĆEVIM DELOM.

Beograd, 1. oktobra. V demokratskem klubu se je vršila dopoldne konferenca, na kateri je Davidović poročal o položaju in zaslusil mnenja kluba. Klub ima zaupanje v Davidovića in odobrava njegovo delo. Klub smatra, da ni nobenega povoda za krizo vlade. Demokrati mislijo, da ni nobenih zaprek, da ne bi HRSS vstopila v vlado; tudi v tem slučaju, ako radićevci ne bodo vstopili v vlado, bo ostal položaj nespremenjen. Vlada ima parlamentarno večino in more delovati v nar. skupščini. Davidoviću so ostavljene proste roke, da sam razsodi, ali mora HRSS vstopiti v vlado ali ne.

VPOKOJENCI PRI DAVIDOVIĆU.

Beograd, 1. oktobra. Danes je posetila Davidovića deputacija vpokojencev in se mu zahvalila radi povišanja plač.

CRNOGORCI PRI DAVIDOVIĆU.

Beograd, 1. oktobra. Danes je delegacija Crnogorcev iz Kolašina posetila Davidovića in ga zaprosila pomoči za osiguranje javne varnosti v onih krajih in da se uredijo odnošaji med pravoslavniimi in muslimani. Davidović je obljubil svojo pomoč.

POSETI PRI ZUNANJEM MINISTRU.

Beograd, 1. oktobra. Zunanji minister je sprejel sinoči bivšega hrvatskega bana dr. Marka Laginjo, ki je predsednik naše komisije za razdelitev historijskega arhiva. Z Marinkovićem sta se razgovarjala o poslih te komisije.

Beograd, 1. oktobra. Zunanjega ministra so včeraj posetili zastopniki trgovske in industrijske komore in se z njim dalj časa razgovarjali. Pretresali so carinski del pogodbe z Madžarsko.

Beograd, 1. oktobra. General Ljuba Milić, predsednik komisije za razmejitev Reke, je sinoči posetil Marinkovića, kjer je dobil potrebne instrukcije za daljne delo. Danes jutraj je general Milić odpotoval na Sušak.

RADIKALI UGOTAVLJAJO VLADNO KRIZO.

Beograd, 1. oktobra. Radikali ugotavljajo, da je nastopila kriza vlade. Ljuba Jovanović se je radi tega dolgo razgovarjal s Pašićem na njegovem domu. Tei konferenci pripisujejo velik pomen. Radikali pričakujejo skorajšnjih konsultacij v dvoru.

Avdijence pri kralju.

Beograd, 1. oktobra. Včeraj je kralj sprejel v avdijenco generala Hadžića, ki je kralju poročal o stanju v vojski. Avdijenca je trajala celo uro.

Beograd, 1. oktobra. Včeraj dopoldne je bil v dvoru drž. podtajnik notr. ministrstva, ki je kralju poročal detaljno o svojem potovanju po južni Srbiji.

NASTAS PETROVIĆ PRI KRALJU.

Beograd, 1. oktobra. Sinoči je kralj sprejel v avdijenco Nastasa Petrovića, ki je bil glede izjav zelo rezerviran. Nastas Petrović je po končani avdijenci takoj odšel v predsedništvo vlade, kjer je poročal Davidoviću in

zbranim ministrom o poteku te avdijence. Pri odhodu iz vlade pa nihče od ministrov ni hotel podati novinarjem o avdijenci nobene izjave. Samo vašemu dopisniku je Nastas Petrović na vprašanje, kaj je z vstopom HRSS v vlado, izjavil, da bo to vprašanje prišlo kasneje na dnevni red.

DAVIDOVIĆ BO SPREJET OD KRALJA.

Beograd, 1. oktobra. Politični krogi pričakujejo, da bo popoldne predsednik vlade Davidović sprejet pri kralju v avdijenco. Min. predsednik bo kralju poročal o položaju.

Naša vlada in protest Albanije.

Beograd, 1. oktobra. Povodom protesta albanske vlade pri Zvezi narodov radi spopadov v okolici Vrboša je naša vlada včeraj poslala potrebne instrukcije svojim delegatom, kakšno stališče naj zavzamejo v tem vprašanju pri Zvezi narodov. Po podatkih, ki so jih naše obmejne oblasti izročile

vladi, so vse dosedanje spopade izzvali Albanci. To potrjuje dejstvo, da je v tej zadevi posetil skadski prefekt našega konzula v Skadru in mu izjavil, da bo albanska vlada v bodoče skušala preprečiti vse spopade na albansko-jugoslovanski meji. Na meji je sedaj naša vlada vzpostavila red in mir.

ALBANSKA IZZIVANJA.

Beograd, 1. oktobra. Iz Podgorice prihajajo poročila, da albanska vlada organizira ob jugoslovanski meji protestna zborovanja proti naši kraljevini in da plačani izzivači pozivajo tamonjsne prebivalstvo, da prekorači našo mejo. Boji med pristajši današnje albanske vlade in pristajši Ahmed bega se nadaljujejo. Cesta med Lješem in Tirano je ogrožena vsled bojev, ki se vrše v bližini.

INOZEMSTVO SE INFORMIRA RADI INCIDENTA NA ALBANSKI MEJI.

Beograd, 1. oktobra. Zunanjega ministra sta včeraj posetila angleški poslanik na našem dvoru g. Young in rumunski poslanik. Emandi Diplomata sta se informirala o poslednjem incidentu na albanski meji v zvezi s tožbo, ki jo je albanska vlada vložila pri Zvezi narodov.

DELO ZA SPREMEMBO URADNIŠKEGA ZAKONA.

Beograd, 1. oktobra. Delo komisije za izdelavo načrta o spremembi uradniškega zakona se nadaljuje. Komisija je definitivno končala prvih 5 členov in sledeče prehodne navedbe. Člani komisije nočejo podati o delu nobenih informacij in je vsa stvar tajna. Včeraj dopoldne je komisija v navzočnosti delegatov posameznih ministrstev razpravljala o razvrstitvi uradnikov. Izvršena je bila danes razvrstitev uradnikov gradbenega ministristva. Nove grupacije so mnogo ugodnejše, kakor so bile stare.

ZA ENAKOPRAVNOST TRGOVSKIH ŠOL UNIVERZI.

Beograd, 1. oktobra. Danes je delegacija profesorjev višje trgovske šole v Zagrebu posetila prosvetnega ministra in ga zaprosila, da se naj uvrsti trgovska šola v red univerze. Korošec je obljubil, da bo v tem pogledu podvel primerne korake.

»TISKARSKI« ŠKRAT?

V uvodniku »Jutra« dne 30. septembra 1924. se nahaja sledeči odstavek:

»Da pri zadnjih skupščinskih volitvah ni bilo toliko naprednih drobcev, bi klerikalci ne mogli dobiti v Sloveniji 21 mandatov. Tudi Ljubljana ne bi mogla nositi pečata črne sramote, da ni dr. Ravnihar s svojimi osebnimi ambicijami in s precejevanjem svojih slabotnih moči preprečil skupnega nastopa vseh naprednjakov. Kriv ni bil volilni red, da je Ljubljana padla, pač pa so bili krivi tisti, katerim so bile osebnosti več kot pa narodna stvar, katerim je politično vetništvo princip, mesto napredne načelnosti in značajnosti.«

Ker se pošteni čitatelji prijemljejo za glavo, kako je tako zavijanje resnice mogoče, bode jim povedano v informaciji, da je »tiskarski« škrat zamenjal ime dr. Žerjava z imenom dr. Vladimira Ravniharia.

KONFERENCA NAŠE IN MADŽAR-SKE DELEGACIJE.

Beograd, 1. oktobra. Včeraj dopoldne je prisel v aeroplanu dr. Valter, šef prometnega oddelka v madžarskem ministristvu in delegat Madžarske za pogajanja v Beogradu. Sinoči pa so z vlakom prispeli v Beograd tudi ostali člani madžarske delegacije s predsednikom g. Wodianerjem. Danes se bo g. Wodianer sestel z dr. Ninko Perićem, šefom naše delegacije, da bi določila program pogajanj.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza, dne 1. oktobra.

Vrednote.

Srečke. 2 in pol % drž. renta za vojno škodo denar 114, blago 116. Delnice. a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica denar 210, Ljubljanska kreditna banka denar 225, blago 233, Merkantila banka denar 123, blago 130, Prva hrv. štedionica denar 916, blago 919, Slavenska banka blago 96. b) Podjetja. Strojne tovarne in livarne denar 135, blago 150, Združene papirnice denar 115, blago 120, zaključ. Založnice itd.: 4 in pol % kom. zad. dež. banke blago 89.

Produkti.

Tramji od 3/3 do 8/10 monte od 4 do 10 m dolž. frko meja denar 395, tramji od 4 do 13 m dolž. 8/8, 8/11, 11/11, 11/13, 13/16, 13/19, 16/19, 16/21, 19/24, 21/27 frko meja denar 425, deske 1. li, 20, 25, mm frko meja blago 700, škatete 140 m, na drob. koncu 2% do 4 cm frko naklad. post. tek. meter blago 0.50, hodi smrekovi (10% je-lov) od 10 cm napr. deb. 4 m dolž. zdravo blago frko Novomesto kol. 3 vag. denar 325, blago 330 zaključ. oglje la vilano frko meja denar 114, drva suha bukova 1 m dolž. frko naklad. post. frko meja kol. 5 vag. denar 2650, blago 27, zaključ. jesenovci suhi ploht 20 do 100 mm frko Domžale blago 1400, bousl hrastovi 27.30 cm, 2% do 4 m dolž. frko Ljublj. blago 1500, pšenica domača frko Lj. denar 370, pšenica bačka par. Lj. blago 415, suhe gobe srednje frko Lj. denar 60, fižol ribničan frko Lj. orig. denar 525, fižol prepečkar frko Lj. orig. denar 450, fižol mandaloni frko Lj. orig. denar 325, laneno seme madjimursko par. Lj. kol. 3/4 vag. denar 640, blago 640 zaključ. konoplja mandžurska b/n frko Lj. blago 880, repica divja frko slavons. post. blago 255, krompir uzančni frko naklad. post. blago 120, orehi frko Lj. denar 400, la garant. banat. čista svinjska mast za kg frko magac. Lj. blago 35, la soljena samo hrbtna slanina za kg frko magac. Lj. blago 34, la prekajana slanina frko magac. Lj. blago 36, korusa bačka par. Lj. blago 325, oves bački par. Lj. blago 315.

Trst, 1. oktobra. Predborza. Beograd 31.30—31.45, London 101.80—101.90, New-York 22.85—22.8750, Pariz 120.50—121, Praga 68—68.50, Curih 435—436.50.

Curih, 1. oktobra. Beograd 7.2250, Dunaj 73.75—74.25, Italija 22.97—23.1050, London 23.41—23.43, New-York 524, Pariz 27.68—27.80, Praga 15.60—15.70.

Zagreb, 1. oktobra. Devize: Curih 13.915—14.015, Praga 217—220, Pariz 388—390, New York 72.40—73.40, London 324.50—327.50, Trst 317.50—320.50, Dunaj 0.1022—0.1042, Valute: Dolar 71.50—73.50, lira 215.50—218.50.

35 letnica Mestne hranilnice ljubljanske.

Dne 1. oktobra praznuje Mestna hranilnica ljubljanska 35 letnico svojega obstoja. Je to danes največji, najmočnejši in po svojem notranjem ustroju tudi najmodernejši denarni zavod svoje vrste v celi Jugoslaviji.

Mestna hranilnica ljubljanska je spomenik proslave onega dne, ko je prišla uprava mestne občine ljubljanske prvič v slovenske roke. Kajti, ko je 1. 1882 zmagala pri občinskih volitvah slovenska večina, je takoj v prvi seji dne 31. maja 1882 bil sprejet predlog dr. Moscheta, da se osnuje Mestna hranilnica. Namen tega sklepa je bil dvojen. Prvič dati slovenskemu prebivalstvu ljubljanske in tudi okolice priliko, da nalaga svoje prihranke in dobiva denarne pomoči pri slovenskem zavodu in drugič, da se ustvari za mestno občino lasten vir dohodkov. Predno pa se je mogel ta velevažen sklep izpeljati, je bilo treba dobojevali še mnogo hudih bojev na državnih upravnih mestih, kjer so naši nasprotniki skušali ustanovitev slovenske hranilnice preprečiti. Neustrašenemu nastopu nekaterih prvih slovenskih občinskih odbornikov, med temi v prvi vrsti dr. Tavčarju in Hribarju, se je končno posrečilo, da se je hranilnica odprla dne 1. oktobra 1889 v majhni temni sobici mestne hiše.

Na podlagi deželnega zakona z dne 8. novembra 1886 d. z. št. 27 je prevzela mestna občina ljubljanska splošno poroštvo za vloge in njih pravilno obrestovanje z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo, poleg tega pa tudi posebno poroštvo, položilni znesek 40.000 kron v državnih zadolžnicah. S tem so dobili vlagatelji Mestne hranilnice ljubljanske zakonito varstvo, da je njihov denar, vložen v Mestno hranilnico, popolnoma varen. Hranilnici se je s tem priznala strojna varnost. Vsi tisti, ki so se s tem priznala strojna varnost. Vsi tisti, ki so se s tem priznala strojna varnost. Vsi tisti, ki so se s tem priznala strojna varnost.

Leta 1905 se je hranilnica preselila iz mestne hiše v svojo lastno palačo v Prešernovi ulici. Njen poslovni delokrog se je vedno bolj širil. Poleg navadnih vlog je upeljala vloge na domače hranilnice. S tem je prevzela važen del odgoje nežne mladine, navajajoč jo k varčnosti. Kmalu je postala velik dobrotnik kmečkemu ljudstvu, kateremu je nudila posojila proti nizki obrestni meri in ugodnemu odplačevanju dolga. Da pomaga slov. obrtniku in trgovcu v njunem težkem gospodarskem položaju,

je ustanovila 1. 1909 na podlagi vzajemnosti Kreditno društvo. V letu 1912 in 1914 so morali vzdržati denarni zavodi naskok vlagateljev, ki so zbegani vsled izbruha balkanske odnosno svetovne vojne, smatrali svoje naložbe v denarnih zavodih v nevarnosti. Mestna hranilnica je oba naskoka sijajno vzdržala.

Gospodarske posledice svetovne vojne so zahtevale še nadaljno razširjenje njenega delokroga. To se je zgodilo z uvedbo tekočega računa, v katerem daje posojila na menice in sprejema vloge proti odpovednemu roku po najugodnejši obrestni meri.

Z razširjenjem poslovnega delokroga pa se je spreminjal tudi njen notranji ustroj in duhu modernosti. Namesto neokretnih knjig je uvedla proste liste (kartoteko), opustila izdajanje vložnih knjižic pri sodnih naložbah; za hitra računarska dela uporablja najmodernejša računarska stroje itd.

Tekom svojega 35 letnega obstoja je pridobila Mestna hranilnica ljubljanska ugled in zaupanje vseh slovenskega občinstva ne samo v mestnem okolju ljubljanskem, marveč po vsem slovenskem ozemlju in med slovenskimi kolonisti v tujini. To kaže zlasti naraščanje njenega vložnega stanja.

Koncem 1. 1890 je imela vlog v Din	488 017
" " 1900 " " "	3.992.390
" " 1910 " " "	9.871.891
" " 1920 " " "	45.384.085
" " 1928 " " "	97.141.580
Dne 31. avgusta letos " " "	113.142.372

Mestna hranilnica ljubljanska je bila svoji ustanoviteljici mestni občini ves čas svojega obstoja najzadnejša podporica. Tega naj bi se zavedal vsak ljubljanski občan. Kot taka naj bi ostala Mestna hranilnica ljubljanska tudi dalje. To pa bo mogla le tedaj, ako ji ostane ono zaupanje občinstva, ki si ga je pridobila s svojim poštenim, vestnim in točnim poslovanjem tekom prvih 35 let. Zato mora vsak ljubljanski prebivalec naistotno obsojati poskuse nekaterih strankarskih nestrepežev, ki si prizadevajo, da bi se to splošno zaupanje do Mestne hranilnice omajalo. Mestna hranilnica ni strankarsko podjetje, ona je podjetje mestne občine, ki pa je družba pripadnikov raznih političnih strank. To si naj zapomnijo ob 35 letnici Mestne hranilnice ljubljanske vsi oni, ki hočejo imeti pri upravi mestne občine ljubljanske odločujočo besedo.

Boj za pogodbo z Rusijo.

Hitri podpis angleško-ruske pogodbe je Macdonald utemeljeval z izjavo, da bi se moralo pozneje enkrat zopet pričeti znova, če se zdaj ne doseže sporazuma. V bistvu stvari je, da bi se, če se pogajanja prekinjejo, pozneje lahko ne le ena, ampak obe stranki premislili.

Ta zadnji stavek je posebno zanimiv, ker kaže, da bi nova pogajanja z Rusijo, če bi se zdaj doseženo soglasje zopet opustilo, ne bila nič tako lahka, dočim bi si liberalna stranka tako nova pogajanja očitno želela, ker vsak dan omenja, da bi sforštrala vsaj izpreminjavalne predloge pri parlamentarni debati o pogodbi.

Obe strani se gre vsakemu angleškemu politiku za mnogo več, kakor za vsebino pogodbe. Bistvo ni: naj se dovoli Rusiji

posojilo ali ne?», pač pa: se liberalci lahko drznejo izzvati zaradi tega vzroka nove volitve?

Liberalci vedo, da bi za sedaj izgubili mandate, toda oni morda ne vedo tako dobro, da bi jih pri volitvah, katerih datum bi določila delavska vlada prostovoljno in po načrtu, izgubili še več.

Konservativci so notranje razcepjeni in hočejo čakati še uspeha svoje jesenske kampanje, predno jim bo jasno, kako so močni oziroma slabi.

Macdonaldova popularnost je očitno narasla. Nič, razen radikalnega delavstva, ne šteje idealnega možu afer, ki jih je časopisje brezokusno razkrilo, v zlo in vsak čuti, da se je po Macdonaldovi osebnosti zasluga politična atmos-

fere v Evropi toliko zboljšala oziroma, da se vsaj zdí, da se je zboljšala.

Tako ne želi nobena stranka novih volitev, vendar hočejo od štirih strank, ki so se izkristalizirale ob vprašanju ruske pogodbe, vsakogar varovati svoje javno razglašene principe.

Toda nove volitve želi le radikalno delavstvo. Ti pa bi ne glasovali zoper vlado lastne stranke, čeprav bi bil Macdonald pripravljen sprejeti kakšen kompromis.

Govorili so, da je Asquithovo pismo, kjer se je z Lloy Georgom strinjal v odklonitvi pogodbe, to pogodbo definitivno pokopalo, ker je jasno, da bodo združeni liberalci glasovali proti pogodbi. Zakaj? Asquith se je obnašal sicer radikalno, in je moral tako storiti, da je naglasil notranjo enotnost svoje stranke, v resnici pa je le on pokazal rešilni izhod. Asquith je kot načelnik li-

beralne stranke izjavil, da bi ne soglašal niti s popolnoma splošno sankcijo posojila, če bi ne predvidevala gotove svote in gotovih pogojev. To pa ni absolutna odklonitev, pač pa indirektna obljuba, ki se opira na gotove pogoje. In te pogoje Macdonald prav lahko izpolni.

Opozicija v spodnji hiši pravzaprav ne more reči ne, če ji dokažejo, da niti ratifikacija predložene pogodbe še ničesar ne odloči in ne privoli še v posojilo, ker je vse odvisno še od druge pogodbe, namreč od sprejema angleških zahtev. Ratifikacija pomenja v tej luči le prvi korak k ureditvi, ki jo opozicija samo želi, prvi korak k trgovski eksploataciji Rusije in zmanjšanju nezaposlenosti, ki se da po višini ruskih naročil skoro izračunati.

Bilo bi čudno, če bi v teh okoliščinah pogodba z Rusijo izzvala nove volitve.

Politične vesti.

Radice za monarhijo. Zanimivo so izjave Radiceve na političnem shodu v Krasici, ki se je vršil v nedeljo. Tam je Radic izjavil, da sta se z Nastasom Petrovičem razgovarjala o treh stvareh in sicer: 1. Kakšen pomen ima republikanstvo HRSS, 2. kaj pomenja kmečka država, 3. kako bo mogoče sporazum. Glede republike in monarhije je Radic izjavil: Mi vemo, da moramo misliti na monarhijo: to sem jaz povsod povdarjal, v Londonu in v Moskvi. Priznavamo mednarodne meje in sporazum. Priznavamo tudi monarhijo kot znak našega mednarodnega edinstva. Toda kljub temu potrebujemo mi Hrvati popolno suvereniteto, ker imamo preveč nepravilnosti s Srbi.

Radice je tudi omenjal krta, ki vodi k sporazumu in sicer: Tudi krta je sinčabnik naroda, kakor ministri; služiti mora kot simbol narodne suverenosti. Pot k sporazumu vodi le skozi parlament.

Bolgarske odredbe proti naši državi. Bolgarska vlada je svoje čete premestila v Džumajo, kjer se nahaja sedaj 8 bataljonov, ki imajo malo omejenogotično prodiranje naših zasledovalnih oddelkov na bolgarsko ozemlje. Te sroge odredbe bolgarske vlade izvirajo iz tega, ker je Marko Cernović, drž. podtajnik notr. ministrstva, izjavil, da bo naša vlada zasledovala razbojniške tope na bolgarsko ozemlje. Vladnim četam poveljuje general Protogerov.

Plenarna seja trgovske komore. Včeraj se je vršila plenarna seja trgovske komore za mesec september. Vsa poročila odbora so bila sprejeta na znanje. Danes se vrši seja komore za mesec oktober.

Hujskanja. Današnji »Balkan« v članku »Vladni tisk in vojska« ugotavlja, da se sedaj že vsi obračajo k republikam. Zato zahteva list od kralja, da vzame oblast današnji vladi.

Odprava uvoznih in izvoznih prepovedi. V ponedeljkovi seji sveta Zvezne narodov je belgijski zastopnik Hymans predlagal, da bi se doseželi meddržavni, bodisi da so člani Zvezne narodov ali ne, sporazum glede definitivne pogodbe v odpravi uvoznih in izvoznih prepovedi. Ta predlog je živahno podpiral Salandra in priključil se mu je češkoslovaški zunanji minister Beneš, ki je naglašal, da so razmere v posameznih državah res tako različne, da je treba Zvezi oficijelno to sporočiti.

Za odpravo potnih listov. Danes se je začela mednarodna konferenca za prosto trgovino. Zastopane so skoro vse države. Konferenca se je izrekla za odpravo potnih listov.

Razbojniške čete tudi v Rumuniji. Rumunska vlada je v posebnem komunikatu objavila poslednje važne dogodke v Rumuniji. Kakor poročajo, je 30 obočasnih ljudi upadlo v mesto Nikolajevka v Besarabiji, ki se pretrgali brojavne žice, ubili nekoliko ljudi in pljačkali mirne meščane. Nato so razbojniki pobeželi v Rusijo. Tročiji je izjavil, da si bo Rusija s silo pridobila Besarabijo.

Desetletnica češkoslovaške armade. V nedeljo, na dan češkega potroša sv. Vavra, je bila svečano proslavljena desetletnica osnutka češkoslovaške armade, ko je bila v Kijevu na trgu sv. Zofije blagoslovljena prva češka zastava. Svečanosti so se pričele že 27. t. m. s prenosom pepela onega prvih borcev za svobodo, polkovnika Wuch-

terja v grad v Troji pri Pragi. Isti dan se je vršilo slavnostno zborovanje starih borcev pod predsedstvom bivšega vojnega ministra Husaka. Glavna proslava se je pa vršila v nedeljo zjutraj s defilacijjo čeških borcev po praških ulicah. Pred parlamentom je pozdravil osvobodilca zbrani narod, zastopniki vlade, parlamenta in nešteti korporaciji. Vojna čast prvi češki zastavi je bila izkazana z 21. topovskiimi strelji in češkoslovaško državno himno. Po nagovorih je pevsko društvo »Hlahol« zapelo staroburški koral »Kdež jste boji bojovnici«, nakar so se borci in za njimi vse korporacije poklonile prvi češki zastavi.

Težave v Genovi. Tik, predno je imel biti protokol o razorožitvi predložen skupščini, so se pojavile težave, ki prete izvirajo iz krize. Gre za članek 7. omenjenega protokola, ki določa, da se označi napadalcem ona država, ki prične s sovražnostmi v takih slučajih, kakršne bi mednarodno razsodišče uvrstilo med notranjopolitična vprašanja. Japonska delegacija je zahtevala, da bi v takem slučaju posegla vmes Zveza narodov. Ker so japonski delegati vztrajali na svojem stališču in grozili, da ne bodo glasovali za protokol, je postala situacija kritična. Pogajanja z njimi doslej še niso rodila nobenega zaključka. Na predlog francoskega delegata je bil izvoljen odbor, ki poskuša razrešiti to vprašanje. Tako je bilo onemogočeno, da bi bil protokol že v ponedeljek predložen skupščini.

Kongres italijanske liberalne stranke. Iz Genove poročajo, da je tajništvo liberalne stranke objavilo program kongresa, ki se bo vršil v dneh 4. 5. in 6. oktobra v Livornu. Na dnevnem redu so naslednje točke: poročilo vodstva stranke, poročilo o sindikalnem gibanju, poročilo o zunanji politiki; poročila prof. Arrigo Solin. Daje državne in lokalne oblasti, program stranke in končno slučajnosti. V splošnem prevladuje mnenje, da se bo med obema strankama sklenil nekaj kompromis in da se bo ustvaril nov center v stranki. Ta center bo sicer podpiral Mussolinijeva vlada, toda le pod gotovimi pogoji.

Prosveta.

Peddesetletnica pisatelja Meška. Dne 28. oktobra t. l. obhaja ljubljene slovenskega naroda, koroski begunc župnik in pisatelj, Fr. Ks. Meško svoj 50. letnico. Drugi narodi ne puste nobene prilike mimo sebe, da ne bi počastili svojih velikih sinov. Mi sami sicer tudi ne zamudimo radi takih priložnosti, manjka pa nam ali iniciativa ali pa jih nevede prezremo. Glede proslave 50. letnice Ks. Meška predložilo pujski Slovenci. Svoje studije je pričel namreč Meško na pujski gimnaziji, kjer je doživljal prve štiri razrede. Pujski častilo to. V Pučju danes vsak dišček ve povedati, kje je pred leti pili mali Meško prve pesmi in kje se je postavil s pesniškimi kodri. Pruj je danes prvi, ki se resno pripravlja na slavlje Meškovo 50. letnice. Kolikor mi je znano, bo celo mesto, tudi Nemci, proslavljalo dan 28. oktobra. Meško pri sebi osebno na to slavlje.

Za vse druge nastane aktualno vprašanje, ali bomo samo gledali kako ga častijo Pujsčani, ali pa mi mislimo tudi drugod za njegove neveljavne zasluge pripraviti par lepih trenutkov. Plačila za svoje delo ima do danes bore malo. Učimo harod hvaležen biti vsem, ki celo življenje žrtvujejo njegovi izobrazbi in slavi!

Tudi Meško je eden tistih. Naj spozna narod velikega svojega učitelja! V proslavo Meškovega jubileja bi se morali prireditelji poučnega predavanja o njegovih delih, uprizariti njegove igre in na našaš za to aranžiranih večerih citirale njegove pesmi in odlomki spisov. Med ljudstvo pa se naj poskuša spraviti njegova dela. Narod bi s tem bolje in globlje spoznal svojega tihega, neumornega in globokočutečega delavca, njemu samemu pa bi se v mirni hribovski smoti na ta način tudi olajšalo njegovo smotno stanje, ki je mimgrede povedano tako, da si navzlic vsemu svojemu pisateljevanju ni more naročiti niti »Koroškega Slovence«. Janko Arnuš.

»Carjeva nevesta« je prva operna predstava v sezoni 1924-25 in se poje jutri v četrtek 3. t. m. zvečer ob pol 8. uri za red A. V operi nastopijo: ga Thierry kot Ljubaša, gna Rozumova je Maria, Petrovna — gna Ropasova, Dnija — ga Smolenska in Saburova — gna Assejeva. Sobakina poje g. Beletto, Grjaznova — g. Popov, Likova — g. Burja ostale moške vloge so v rokah g. Puglja, Mohoričica in Perka. Opero dirigira g. Balatka, režira g. Bučar. V petek 3. t. m. je v drami premjera Tolstojeva drame »Moč teme« v režiji g. Osipoviča. Predpredaja pri dnevnih blagajni.

Danes zvečer se vrši v dramskem gledališču premjera Rostandove heroične komedije: Cyrano de Bergerac. V tej komediji nastopita celotni naš dramski ansambel, precejšen del članstva celo v dveh ulogah. V glavnih nastopih ga. Saričeva, ga. Medvedova in gdč. Rakarjeva, g. Putjata, Levar, Skrbinec, Kralj, Drenovec in Lipah. Delo je režiral g. Putjata. V četrtek dne 2. t. m. pa se poje kot prva abomna predstava za red A opera »Carjeva nevesta« v isti zasedbi kot dosedaj, je ulogo Ljubaše poje ga. Thierry — Kavčnikova.

Permanento razstavo svojih slik priredi dne 1. oktobra v »Narodni knjižarni« ljubljani slikar Franoj Kopač. Slik je okoli 30, oje in pasteli, po večini pokrajinski motiv.

„Tarzanove živali“

Drugi del romana o čudežnih Tarzanovih doživetjih, »Tarzan in svete« se bliža koncu. Zaključuje se burno razdobje življenja tega neobičajnega junaka in njemu dragih oseb. Pota trdega trpljenja so ga končno združila z edini bitjem na svetu, ki ga ljubi, kakor se je sam izrazil.

Ker sta oba romana o Tarzanu vzbudila v krogih naše publike resnično zanimanje, se je uredništvo »Narodnega Dnevnika« odločilo, da seznanijo vse Tarzanove prijatelje z njegovim nadaljnjim življenjem.

Vsi tedi tega opozarjamo, da prične v prihodnjih dneh izhajati v »Narodnem Dnevniku« tretji del Tarzanove istorije, in sicer »Tarzanove živali«.

V romanu »Tarzanove živali« skoro presega sila in napetost dejanja drug del. Gradivo je podano v tako trdni, krepki, izraziti obliki, da zasluži že zaradi svoje tehnične dovršenosti priznanje.

Dogodki nas sprejajajo nazaj v čudeže živče narave, kjer se nam odkrivajo sicer težko pojmljive skrivnosti. Tarzan, človek džungle, sin divje, zdrave narave, z nepokvarjenimi čustvi ni več sam. Tarzan najde prijatelje in tokrat v naturi, med divjnimi živalmi, ki mu pomagajo v njegovem boju zoper zlo.

Danes ne najdemo med modernim čitvom junaka, ki bi bil tako notranje čist in otroški, kakor Tarzan. In ta stran njegovega značaja pride najbolj do izraza v romanu »Tarzanove živali«.

Roman »Tarzanove živali« znači boj dobrega zoper slabo, boj divje, toda divje narave zoper vse, kar je vzbudila v človeku slabega civilizacija in za zoper one strupene kali, ki jih je ta pokvarjena roka posejala v prirodu.

Ta čudežni, silni boji uredi Tarzan, posebej dobro, posebej moč, posebej čista človečnost. Motiv, ki mu daje zanos in neupogljivo voljo je svetla njegova ljubezen do tvariša, očeta in soproga obenem.

Ljubezen polni vse strani romana »Tarzanove živali«, ljubezen dvoje src, ki nimata nikogar razven sebe, ki se zmirom znova očistata v trpljenju in ki sta drug od drugega nevzdržno posvečena plamenom svojih čustev. V najhujših preskusnih ta dva človeka ne kloneta, pač pa sta pripravljena voliti i smrt, če bi bilo treba, kot edino plačilo svoje velike zvestobe.

In k tej, iz prave nepokvarjene človeške narave izvirajoči in zavedni ljubezni se v romanu »Tarzanove živali« družijo nezavedno, topo, a toliko genljevše nagnjenje divje narave, prijateljstvo živali do človeka. Žival povzroča človeku njegovo usmiljenje s prijateljstvom, divji prebivalci džungle vzljubijo svojega tovariša-človeka in se pokore njegovi volji, njegovi inteligenci, da mu pomagajo v njegovem boju.

Krog teh glavnih momentov našega novega romana »Tarzanove živali« je ovito pestro, burno dejanje, ki se v eni sami skrajno napeti liniji prelje od početka do konca. Tarzanove prednosti, fizične in psihične, kraljujejo. Tarzan se odmika v sfero neizprosnega boja maščevanja za storjeno zlo.

V nobenem romanu ne srečate toliko presenetljivih zapletitajev, toliko intenzivno podanih dogodkov, kakor v romanu »Tarzanove živali«. Nikjer ne praznuje človeška fantazija večjih zmag, ne da bi grešila proti realnosti. Vse, kar se dogaja, živi, je res, in je v naravi sami utemeljeno.

Prepričani smo, da bodo bralci z veseljem posegli po nadaljevanju Tarzanovih doživetij! Berite nadaljevanje: »Tarzanove živali«!

Uredništvo: »Narodnega Dnevnika«.

Predavanje o češkem modernem slikarstvu in kiparstvu. Predavanje g. dr. F. Mesenela, ki se je vršilo v ponedeljek v Mestnem domu, je bilo razmeroma dobro obiskano in je lepo uspelo. G. predavatelj je s precizno očitnimi karakterizacijami posameznih umetnikov podal jasno razvojno linijo češke upodabljajoče umetnosti od pobaročnega mrtvila jozejske dobe do današnjega dne. Pri vseh večjih osebnostih kakor je bil na pr. Josef Masek, Preisler, Mysbek itd. se je pomudil malo dalje in tako tudi narahlo očrtal linije razvoja češkega duha, ki je posebno v XIX. stoletju tako močno razpol krila svetovni kulturni nasproti. G. predavatelj je sprejel svojo razlago s številnimi, leprti skopičnimi slikami in žel za svoja jedrnat izvajanja priznanje. Med obiskovalci smo opazili tudi g. gen. konzula češkoslovaške republike Beneša.

Pogderewski — častni doktor. Poznaniška univerza namerava imenovati znanega virtuozna na klavirju in bivšega predsednika poljske republike za častnega doktora. Pogderewski se momentano mudi na Poljskem in bo tamkal najbrže ostal daleč časa. Prireditel bo več dobrodelnih koncertov po večjih mestih Poljske.

Koncert pianista Borovskega obsega sledeče veleznimne točke: 1. Bach-Busoni: Fuga iz Tocate, C-dur, Bach: Angleška suita v g-molu, Bach-Busoni: Dve koralni predigri za orgle. 2. Schuman: Sinfonične etude, 3. Bach: Whirligig, Polono: Promenada, 4. Medtner: Pripravek op. 14. Prokofjev: 5 Visions fugitives Sarcaime. Skrbilini: Pesem op. 32, Strayinski: Ruski karneval. — Vstopnice v predprodaji v Martini knjižarni. Prosimo p. n. občinstvo, da v obilnem številu posesti ta koncert.

Arkadij Averčenko:

Zgodovina dveh kovčegov.

Sedeli smo v udobni kajuti angleške ladje, kamor so nas bili povabili ljubljanski Angleži na čašico čaja. — V kajuti je prijazno in domače plapolal ogenj...

Gostitelji in gostje, vsi smo se pozazdeli okrog kamina, sreballi iz malih kozarcev staro hereško vino ter se tiho razgovarjali, spominjajoč se raznih zanimivih, smešnih in strašnih dogodkov, ki smo jih bili doživeli.

Tudi meni se je zgodilo nekaj posebnega, je začel star, izkušen angleški pomorščak ter obrnil svoje rudeče, od vetra opaljeno lice proč od razžarjenega premoga v kamnu.

— Pripovedujte, pripovedujte! — Ali mi pa tudi jamčite s častno besedo, da boste verjeli mojim besedam?...

— Oho, to je pa čuden pogovor! Po temtatem bo ta povest res nekaj prav izrednega... No, verjeli vam bom — častna beseda!

— Ta zgodba — spada med najbolj tajinstvene in najbolj strašne v mojem življenju...

Pred sedmimi leti sem odposlal iz Dublina v London kovčeg s svojimi stvarmi kot prtljago... In pomislite!

— No?

— Do danes še ni prispel v London; izgubil se je med potjo!

— No, in?

— Kaj »no«?

— Kje je ostala vaša čudna in ne-navadna zgodba?

— Saj tu jo vendar imate! Samo pomislite: Kovčeg se je izgubil na poti! Zadeva je vzbudila mnogo hrupa; nekaj njegovih železnihključnikov službenec je odletelo, ravnateljstvo si je ruvalo lase...

Stvar je vzbudila veliko pozornost!... Ko je stari morski volk opazil, da se mi Rusi prav nič ne čudimo, temveč sedimo tu, molččji in zamišljeni, nas je osupnjeno pogledal in uhtnil.

— Tudi jaz bi vedel prav zanimivo povest, je pričel mi tovariš — novinar, ki se je odlikoval po tem, da je vse vedel. — Angleži, bi mi morda še verjeli to resnično zgodbo, toda, kar se tiče Rusov, dvomim...

— Ali je pa tudi istinita?

— Častna beseda! — čista resnica! Stvar se je dogodila nekemu bivšemu ministru... Ker je dogodek resničen — nočem imenovati njegovega imena.

Nikar ne zavlačujte!

— Saj ne zavlačujem. Kdo drugi bi morda zavlačeval, toda jaz ne. Nisem tiste vrste človek, da bi zavlačeval. Kdo drugi bi... Oh, gospod, nikar mi ne stopajte na nogo! Porej poslušajte: V septembru 1. 1918 se je ta minister odpravil na Krim ter je ob tej priliki spravil v kovčeg vse svoje dragocene: carske rublje, zlato, briljante, kozuhovino — takrat je bila skupna vrednost vseh teh predmetov 60 tisoč, danes bi bila 120 milijonov. In ta bedak je odposlal svoj kovčeg po železnici v Sevastopol — kot prtljago.

Pa ne, da bi se bil tudi ta kovčeg izgubil, je planil stari morski volk, kot bi ga pičil gad.

Saj to je ravno, da je v januarju leta 1920 prispel kovčeg na cilj cel in nepoškodovan. Razumete, kaj se to pravi? Skoropadski je vladal tam, Petljura ga je strmoglavil, za njim so prišli bolševiki; mesta so gorela, prehajala iz rok v roke, kolodvorji so bili porušeni do tal, prtljaga na železniških skladiščih je bila izpropana, kovčeg se je praznil in jih polnil z opeko: ministri kovčeg pa je lezel kakor pridna mravljica in je čez poldrugo leto srečno prilezel na končno postajo — popolnoma cel in nedotaknjen. In verjete mi, takrat, ko je eksminister v prisotnosti kolodvorskih nastavlencev odprl kovčeg — so si vsi ruvali lase in nekateri so celo izgubili svoje službe! Ko je skladiščnik na postaji Vazlomorka izvedel o tem slučaju — se je obesil na lastnih naramnicah in dva nakladalca sta se od jeze napila do mrtvega... To je bil krik in vik v celi južni Rusiji!

Ta povest je uplivala na prisotne Ruse tako, kakor bi se pričlo njih razpoka bomba.

Angleži so ostali popolnoma mirni ter nas gledali začudeno. Stvar jim je bila nepojmljiva.

Mi Rusi pa smo se smejali, smejali do solz.

In ko je ena mojih solz kanila v čašo hereškega vina, se mi je zdelo, da je vse vino v kozarcu dobilo grenko-slan okus.

Dnevne vesti.

Ljubljana, dne 1. oktobra.

Občinske volitve v Ljubljani.

»Jutro« pripravila tla za občinske volitve ljubljanske s tem, da po dolgem presledku zopet napada — dr. Ravniha. Ponavlja stokrat premo to sto-krat ovrženo laž, češ da je dr. Ravniha kriv, ako ni prišlo do skupnega nastopa pri občinskih volitvah ljubljanskih. Če se ne motimo, se je »Jutro« radi te la-ži že moralo zagovarjati pred sodiščem, da pa je stisnilo rep med noge, ko je imelo nastopiti dokaz za resnico svojih besedi. Znaniti »Jutro« srbí kaka nova tožba in obsojda. Bodi še enkrat pribli- to: zmagaj klerikalno - komunistične ve- čine imajo na vesti edino le mladinski generali, ker so z vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi prepričali zmagaj Jugoslovenske zajednice, ki je edina prišla v poštev kot resna tekmovalka Zvezi delovnega ljudstva. »Jutro« ome- nja to zadevo v zvezi z občinskimi vo- litvami v Mariboru in v Celju, češ, glej- te, kaj je tam napravil složen in enoten nastop, kako vse drugače pa je bilo v Ljubljani. Menimo, da se to dvoje ne da sporejati in primerjati. Zakaj na eno stopnjo stavlja mariborsko nemškuta- rijo in pa »klerikalce« v Ljubljani se nam vidi le prehud poper tudi za želodce »Jutrovi« bralcev, na drugi strani pa grda nevaležnost napram SLS, ki je — bodimo še toliko njeni nasprotniki! — re- šila slovenski Maribor. To priznanje je moramo dati! In sedaj ti gre »Jutro« in meče štajersko nemškutarjo in ljubljans- ke »klerikalce« v en koš. V Ljubljani se vrše občinske volitve pod čisto dru- gimi avspicijami in pod drugimi vidiki kakor v Mariboru in v Celju ali v Ptuj- u. Pogrešno je reči: Mariboru in Celju naj sledi Ljubljana. Kajti, če naj bi n. pr. za Ljubljano uporabili mariborski recept, bi morali v blok privzeti tudi in predvsem — »klerikalce«. Do takega zaključka nas vodi »Jutrova« logika. Si- cer pa, če bodo »Jutrovc« imeli kaj be- sede pri občinskih volitvah ljubljanskih, potem samo rečemo: Bog nas varuj nove polomije!

— Amerikanski podadmiral — častni mešan. Mesto Split je imenovalo za svo- jega častnega mešana ameriškega pod- admirala Andrews, ki si je stekel veliko zaslug ob priliki prihoda ameriške mornari- ce v Split. Ko je namreč pripeljal ameri- ška flota v Splitsko luko, je prišlo do spo- pada med splitskim in posadko italijanske bojne ladje »Gullie«, katere poveljnik je ob- tej priliki zgubil življenje. Andrews je pre- prečel izkaznice »Gullieve« posadke in tako zabil nezbežno krvoprelitje.

— Novinarski kongres na Sušaku. Vče- raj so se udeleženci novinarskega kongresa po banketu v hotelu »Jadran« ogledali me- sto. Ob 7. uri je bila v sokolski dvorani svečana otvoritev kongresa. Zborovanje je otvoril predsednik nov. združenja Krešimir Kovačić, ki je pozdravil zastopnike mesta, civilnih in vojaških oblasti ter mestnih kor- poracij. Nato se je spomnil v svojem go- voru umrlih članov združenja pok. Stojana Protića, bivšega predsednika nov. združe- nja Jovana Hramilovića, predsednika no- vosadske sekcije, Milana Grčića, urednika »Srpskega Kola« in Asima Behmena, ki je nedavno umrl v Moskvi. Sedle so volitve v verifikacijski odbor. Izvoljeni so bili vsi tajniki sekcij jugoslov. nov. združenja. Za tem je bila seja zaključena. Kongres se dan- es nadaljuje na parobrodu »Zagreb«. Ob 11. uri se je sestel verifikacijski odbor, ki je pregledal polnomočja delegatov. Sinoči je bila v hotelu »Continental« svečana ve- čerja, ki so jo novinarji priredili na čast predstavnikom mesta Sušak in Primorja. Danes jutraj ob 6. uri so udeleženci kon- gresa odpotovali s parnikom »Zagreb« mimo Reke na otok Krk, a zvečer prispejo na Rab. Med vožnjo se nadaljujejo seje kon- gresa.

— Popravek. V včerajšnji številki se je vrnila v poročilo o I. pravniškem kongresu v Zagrebu neželba pomena in se mora kon- ec 6. vrste ob začetku pravilno glasil: naš se ni oprijel ta neskrupnost, namesto ne- sravnosti.

— Brezplačna vožnja za invalide. Pro- metno ministristvo je dovolilo brezplačno vožnjo na železnicih vsem članom ruskega in našega združenja vojnih invalidov.

— Za poplavlence. Zupanstvo občine Trbovlje je nabrlo v svoji občini za po- plavlence v ljubljanskem in krajskem sre- zu lep znesek 4907 Din 75 para ter ga iz- rodilo g. velikemu županu ljubljanske obla- sti, da ga porazdeli med ponesrečence. Naj bi ta velikodušni čin trbovlskega zupan- stva služil za vzgled in izpodbudo našim ostalim zupanstvom.

— Socijalno - higijenska razstava v Za- grebu. Inspektor ministristva narodnega zdravja v Zagrebu priredi s sodelovanjem zagrebških otroškega ambulatorija v dne- ob 16. do 31. oktobra socijalno - higijensko razstavo, ki bo popularno - poučna o ne- gi in zaščiti dece.

— Tatvina konj v Hruševju. Pred ka- kimi 4 meseci sta bila posestnika Francetu Ozriček v Hruševju ob. Hrenovci pri Po- stojni iz zaklenjenega hleva ukradena 2 ko- nja v skup. vrednosti 6000 lir. Eden je misle barve s črno grivo na vratu in črnim repom, majhne postave, 10-12 let star, drugi pa rdeče barve z belo liso na glavi- eno zadnjo nogo ima na spodnjem delu belo. Je velike postave, nosi glavo pokonci ter je 5 let star. Konja so ukradli cigani Hudrovi- viči. Glasom izjave okrodovalca sta bila omenjena konja pred enim mesecem vidna v bližini Ljubljane. Za izsleditev omenjenih konj je razpisana nagrada. Pozitivni uspeh konj se poroča na policijsko direkcijo v Lju- bljani, soba 12.

— Ne več, kam te pelje pot v življenju! Veš pa, da dobiš dva lista brezplačno na ogled, ako sporočiš svoj naslov upravi- »Preporoda« in »Mladeca junaka«, Ljublja- na, Poljski nasip 10.

Maribor.

Kdaj bo volitev novega župana? Po za- konu o občinskih volitvah mora stari župan sklicati naknadne volitve v osmih dneh po vo- litvah novi občinski svet, da izvoli župana in se konstituirajo. Dosedanji župan g. Viktor Grčar se pa za ta zakon odločno ne bri- ga, ker dastravno je že poteklo 10 dni po izvolitvi novega občinskega zastopstva, se- je še vedno ni sklical. Je pač težko jemati slovo...

Otvoritev gledališke sezone. Danes v sredo se otvoril sezona Narodnega gledali- šča z opero »Zrinski«, ki se igra izven abo- nementa. Jutri v četrtek se igra »Zrinski« za ab. C. v petek je gledališče zaprto, v soboto pa se igra zopet »Zrinski« in sicer za ab. A.

Dr. Lasker je včeraj imel v Narod. domu ob pol 8. uri zvečer predavanje in nato si- multanko. Dobil je 16 iger, 1 pa izgubil proti g. Stupanu.

Uspesobilenostni izpiti za osnovne in za meštanske šole pred izpraševalno komi- sijo v Mariboru (na drž. meškem učiteljs- šču) se prične dne 4. novembra 1924 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje naj se vpošljejo potom šolskega vodstva okraj- nemu šolskemu svetu, da bodo naknadne do 25. oktobra 1924 v rokah izpraševalne komisije. Posebna obvestila o pristupu k iz- pitu se ne bodo razpošiljala. — Predsednik.

Nova vladna. Na državnem učiteljsku se je osnovala z letošnjim šolskim letom vladna, katere učiteljske doslej ni imelo, ampak so golemke hospitirale na dekliški ljudski šoli v Cankarjevi ulici. V zvezi s tem se dekliška šola na Zrinskega trgu pre- seli v Cankarjevo ulico, del one v Cankar- jevi ulici pa kot nova vladna na Zrinske- ga trg v poslopje učiteljske.

Nova razkritja v zasledovanju morilca Štelcorjeve. Pri preiskavi, ki jo nadaljuje policija proti osumnemu morilcu Otilije Štelcorjeve, v Gradcu zaprtemu Jelemu se je ugotovilo še par oseb, žensk, ki so ga kritično del videle v Mariboru in katere je nadgledoval s svojimi pomudami ter jih va- bil k »Trem ribnikom«.

Iz zapora v smrt. V ponedeljek dne 29. septembra okoli pol 16. ure se je zbrala na Glavnem mostu v Mariboru ogromna mno- žica ljudstva, ki je gledala na žic vsehsega. ob električnega toka ubitega 27 letnega ključavničarja Henrika Schreyja, čigar obraz je bil ves črn. Henrik Schrey, sin ključav- ničarskega mojstra Kothbauerja, je prišel pred 14 dnevi iz kaznišnice. Kjer je dosluži- svojo petletno kazen. Zablodel je zopet na kriva pota in 29. t. m. ga je policija ponov- no prišla radi nekega vloma. Ko je bil Schrey pri policijskem komisariatu zasli- šan, ga je stražnik odvedel v policijske za- pore. Prišliš tja, je stražnik pozvonil, da se mu odpro vrata, a v tem trenutku je stekel Schrey okoli žic v Židovsko ulico, kjer se je popel na nizki zid, tekel po strehi hiše št. 4 in hotel na drugi strani dol. Tu pa mu je spodrsnilo in zavalil se je v žice, kjer je obdržal. Zgrabil je pri tem za žico, nabito z električnim tokom, ki ga je takoj ubil. Po- zvano gasilno društvo je celo uro neumor- no delalo, da je moglo nesrečnega dvigniti iz strašnega položaja. Sela po enournem de- lu so ga prinesli raz strehe na dvorišče, kjer ga je že čakala med tem nuročena rakev, v katero so položili njegovo truplo in ga odpeljali na pokopališče.

Tatvina kokoši. Železnikemu uradniku Leonu Doikovskemu je neznan tat odnesel iz kurinca na dvorišču 6 velikih kokoši.

Tatvina vozilca. Starinarju Alojzju Arbeiterju je nekdo ukradel dvokolesni ro- čni voziček.

K vlogi v Vistani. V zadevi vloma pri Vistani je bil včeraj aretiran nek. Julij Vasil, ki je sinoči izpovedal, da je Schrei pri njem skrli za neko sliko večjo svoto denarja. Policija je odredila preiskavo in res našla na omenjenem mestu 3000 dinar-jev. V stanovanju aretiranih je bil najde- nih tudi več drugih predmetov, ki najbrž izvirajo iz tatvin.

Vlom na Bregu pri Ptuj. V noči od 23. na 24. septembra so neznani tatovi vlo- mili v brezalkoholno gostilno Stefana Tkala- ca na Bregu pri Ptuj in odnesli 6 namiznih prtov, 4 garniture boljega jedilnega orod- ja in nekaj drugih stvari. O storilih zae- krat ni sledu.

Ne zamudite posetiti Razstavo češke mod. umetnosti! Zadnji dnevi!

To in ono.

Poteh brez domovine. Ze dal časa se nahaja v splitskih komunalnih zaporih neki potepuh Božo Jovovič, ki je živel dolgo časa v Trstu. Je to čuden tip, ki — kol- kor je oblastim znano — ni še nikdar nič slabega storil, toda radi vlačuganja je bil že tolikokrat kaznovan, da se sam ne spomi- nja več, kolikokrat. Pri vseh svetelnih pri- sega, da je rojen v Trstu in tudi takaj pri- stojen, ker so bili njegovi starši tam rojeni, so tam živeli in umrli, — samo njegov ded je bil rodom Dalmatincev. Tržaška policija pa ni tega mnenja in trdi, da je pristojen v Ržan v Boki Kotorski.

Pred leti so ga aretirali v Trstu radi vlačuganja ter ga poslali v Ržan, toda ta občina ga ni hotela priznati za svojega občana ker se ni dalo dokazati, da bi bil on ali njegovo ožje sorodstvo rojen v Rži- zu. Zato ga je poslal župan v Imotske. Toda tudi v Imotskih je bil nepoznan. Nikogar ni- so našli, ne v kraju samem, ne v sosednjih vaseh, ki bi se bil pisal za Jovoviča. Poslali so ga v Makarsko, iz Makarske so ga po- slali v Kotor, iz Kotora v Šibenik, iz Šibe- nika v Sinj, iz Sinja v Dubrovnik, iz Du- brovnika v Korčulo, iz Korčule v Benko- vac, iz Benkovca v Kulin in iz Kulina v Split. Tako je prepotoval zastojno celo Dalma- cijo, seveda ves čas v spremstvu eskorte dveh orožnikov; Nobena občina ga ni hotela priznati in tako je prišel v splitske za- pore, da odloči Split o njegovi nadaljnji uso- di. Informacije so pa doznale, da nima v no- beno občini Dalmacije domovinske pravice in zato so splitske oblasti sklenile, da ga pošljejo nazaj v Trst, od koder je prišel.

Intervjuval od nekega novinarja je Jo- vovič zatrjeval, da je Tržčan in pristavlil je, Salec se: »V Trstu imam tri hiše, eno v ulici Tigor, eno v Jezuitski ulici in eno v ulici Coroneo — (to so namreč poslopja, v katerih se nahajajo zapor). Govori se, da je umrl sedaj v Ameriki neki Jovovič, ki je zapustil milijonsko bremeženje ter se dedič iščejo. Kdo ve, če nisem ravno jaz eden iz- med dedičev? Če postanem milijonar, me bodo hotele vse dalmatinske občine imeti za občana, niti Trst me ne bo zatajil. Toda za- enkrat sem samo ubog vlačugan...«

Gospodarstvo.

Agrarna kriza v Franciji

Francosko poljedelstvo predelava težko krizo, katere vzrok tiči predvsem v odseljevanju kmetov in kmetijskih delavcev iz domačih vasi v mesta in osta- la industrijska centra. Sicer poznajo ta pojav vse evropske industrijske drža- ve, toda nikjer se ni pojavil v taki meri, kakor baš na Francoskem. Zmanjšanje gostote prebivalstva na kmetih in po- ljedeljske produkcije je prva posledica tega odseljevanja.

Vojna je vzela francoskemu kmeč- kemu stanu okroglo 700.000 življenj. Nad pol milijona kmečkih mladeničev in mož pa se je vrnilo iz vojne kot in- validi, ki niso več porabni za obdelova- nje polja. Približno enako število po- ljedelcev se je med vojno preselilo iz dežele v mesta. To seljenje se je po vo- ni še povečalo, tako da ima Francija danes kake 4 milijone premalo poljedel- skih delavcev.

Ze pred vojno je prenehala narašča- nje francoskega prebivalstva. Porodi so komaj dosegali število smrtnih slu- čajev. Vojna je zahtevala nadaljne žrtve in Francija danes kljub priključi- tvju Alzaške-Lorene ne more doseči predvojnega števila prebivalstva. In daji se vlada na vse načine trudi, da bi to število dvignila, ni v tem pogledu opaziti nikakega napredka. K vsemu temu pa ljudje, kot že omenjeno, narav- nost beže iz vasi v mesto.

Za Francijo najprejnejša posled- ica bega iz vasi v mesta je, da se plo- ščina obdelane zemlje stalno manjša. S tem se manjša seveda tudi poljedelska produkcija, ki kljub prirastku anektira- nega ozemlja nikakor ne more doseči predvojne višine. In to ne velja samo za žitne vrste, temveč v isti meri tudi za živinorejo in s tem mlekarstvo ter sla- dorno produkcijo, katere slednja naj- več trpi radi pomanjkanja delavstva.

Vse to kaže, da si Francija do sedaj še ni mogla opomoči od ran, ki jih je zadala njenemu poljedelstvu vojna. Te- ga pa ni krivo opustošenje severno- francoskih pokrajin, kjer je poljedelstvo danes že zopet v popolnoma normal- nem tiru. Francoski poljedelski produk- ciji manjka pač temelj in ta temelj je — poljedelsko delavstvo.

Francoska vlada skuša odpomoči te- mu pomanjkanju s priseljevanjem tu- jeja delavstva in z notranjo koloniza- cijo. Ustanovila je posebne urade, ki se pečajo z naseljevanjem tujeja dela- vstva predvsem iz Španije, Belgije, Ita- lije in Poljske. Od početka vojne do 1. 1924 se je za stalno priselilo v Francijo okoli 300.000 poljedelskih delavcev, kar pa seveda z ozirom na zgoraj omenjeni primanjkljaj 4 milijonov nikakor ne za- dostuje. Francosko agrarno krizo lahko končoveljavno premaga le notranja kolonizacija, pretvoritev vele- in sred- njevelikih v mala posestva. Toda tudi uspehoy take agrarne reforme se ne sme preceenjati in vsaj ne sme se pri- čakovati, da bi se kmalu pokazali. V sled tega je treba še celo vrsto let računati s pomanjkanjem poljedelskega dela- vstva in s tem z agrarno krizo v Franciji.

Tržna poročila.

Vino.

(Domači trg.)

Kvalitativno se pričakuje povolen re- zultat trgate. V sled živahnega povpraše- vanja so cene poskočile. Mošt notra med 5.50 do 6.50 Din za 1 liter. Stara vina 7 do 8 Din, vina iz l. 1921 9 do 12 Din za 1 liter. Na Banatskem trgu je tendenca močna, kot prej. Zaloga lanskih vin, kakor tudi onih iz l. 1921-22 so popolnoma razprodane. V področjih Vršac, Bela Cerkev, Gudurica, Veliko Središče in Markovec bi se morda dobilo še 50 do 60 vagonov belega vina. Črna vina so vsa razprodana. Nastalin raz- meram se more deloma pripisati, da so cene pred dvem meseci za 100 % posko- čile. Danes stane belo vino pri producentu 10 % Maligana 7 Din za liter, pri trgovcih in spekulantih pa se dobi tudi po 6.50 Din. Tu pa tam je trgavec v polnem teku. Ker je bilo v mesecu avgustu skoro neprestano deževno vreme, grozdje ni moglo popolno- ma dozoreti in so radi stalne vlage zrna popokala in je temu posledno nastopila gnij- lobla. Poleg tega je peronospora povzročila znatno škodo, prav tako večkratna toča ter bo radi tega letošnji pridelek za 30 do 40 odstotkov slabši od lanskega. Vino gradira 15 do 17 odstotkov po Klosterneuburski me- ri. Dovož precej slab. Dnevno pripeljejo 20 do 30 voz. Cena 3 do 3.50 Din za liter. Prodaja se večinoma tukajšnjim trgovcem. Ker se vinogradniki boje, da bi utegnili nastopiti zopet deževje, a na drugi strani napreduje gnijlobla, se je trgavec v sploš- nem že povsod pričela. Predvidevana gra- dacija znaša 15 do 17 odstotkov sladkorja, kar odgovarja približno 9 do 10 odstotkov vinu. Kar se tiče cene, se ne more v naprej ugotoviti. V minimalnih količinah se je sicer kupovalo po 3 Din, vendar producenti s to ceno niso zadovoljni in zahtevajo 3.50 do 4 Din. Veletrgovina se drži za sedaj še precej rezervirano pri nakupu, ker pričaku- je, da bo v drugih vinskih področjih mo- gče kupiti po nižji ceni, daji je v drugih področjih v splošnem isto stanje.

Sladkorna produkcija Bolgarske. Letošnja posebna plošev sladkorne repe znaša v Bolgarski še enkrat več, nego lan- sko leto. Ker je že lansko leto krila Bol- garska domačo potrebo, bo letos Bolgarija lahko izvozila precejšnjo množino sla- dkorja.

Naročajte

»Narodni Dnevnik«

× Čehoslovaška zunanja trgovina v prvih osmih mesecih 1924. Državni stati- stični urad je objavil poročilo o zunanji tr- govini v prvih osmih mesecih letošnjega leta. Ako se primerja uvoz z izvozom v tem času dobimo naslednjo sliko:

	avoz	izvoz	razlika
Januar	809	800	9
februar	1245	1254	9
marec	1124	1341	217
april	1274	1508	233
maj	1575	1600	24
junij	1230	1327	96
julij	1229	1311	82
avgust	1220	1111	109

Kakor se tedaj vidi, le bila čehoslova- ška zunanja trgovina v mesecu juniju pas- tivna s 109 milijoni Kč. V razmerju z letom 1923 je poskočil uvoz za 420 milijonov če- ških kron. Vsega importiranega blaga je od januarja do vključno avgusta za 9714 mil- lionov Kč proti 5617 milijonov Kč za isti čas lanskega leta. Izvoz v letu 1924 znaša 10254 milijonov Kč in sledi iz tega, da zna- ša aktivna prvih osmih mesecev tega leta samo 541 milijonov Kč, medtem, ko je lani za isti čas znašala 1352 ml milijonov Kč. Največ so uvažali v Čehoslovaško: Nemci- ja 419 milijonov Kč (lansko leto 337 milio- nov), Avstrija 111 milijonov (lani 58 milio- nov), Madžarska 79 milijonov (lani 25 milio- nov), Poljska 63 milijonov (lani 27 mil.), Amerika 59 milijonov (lani 41 mil.), Rumu- nija 56 mil. (lani 24 mil.), Italija 56 mil. (1.26 mil.), Francija 41 milijonov (lani 27 mil.), Anglija 38 mil. (lani 20 mil.), Holan- dska 38 mil. (lani 33 mil.), Švica 28 mil. (lani 29 mil.), Jugoslavija 28 mil. (lani 20 mil.), Belgija 7 mil. (lani 7 mil.) Ako se vzame v obzir, da izvoz iz Čehoslovaške istočasno pada, ko uvoz raste, tedaj je razumljivo, aka- kaj se ne morelo popraviti rezervne deviza pri Bančnem Uradu. Koncem meseca sep- tembra je znašala ta rezerva deviz 648 milio- nov Kč; nazadovale je torej v drugi po- lovitvi septembra za 8.8 V istem času se nahaja v prometu za 7730 milijonov čeških kron bankovcev, za 125 milijonov Kč tedaj manj, kakor pretečeni teden.

Sodišča.

§ 93 s. k. z.

Trgovca B... rojen l. 1894 v Gorici, sedaj v Ljubljani, tam neke v Krakovem, je baje, kadar je trezen, prav introluben možakar. Na njegovo sredo je baje soliden človek, ki se v svojem življenju ni bil tako pijan, kakor dne 31. VII. Tak vsaj zatrju- pjan, kakor dne 31. VII. pa je bil lejo njegovi znanci. Dne 31. VII. pa je bil zelo divil, tako divil, da je prišel v konflikt s § 93 s. k. z. Obtožnica ga dolži, da je ta dan ob priliki aretacije sunil poslujočega stražnika ponovno v prsa in ga treščil ob zid. Tudi ozmerjal ga je pošteno: »Smrko- vec, baraba, ti si še »presmrkov« in preml- hen, da bi mene aretirali, ti proklet komu- nist, boljševik, bova že se skupaj prišla...»

Zagovor: »Ne spominjam se ničesar, bil sem popolnoma pijan.«

Predsednik: »Če pa priče tega ne bodo priznale, bo slabše za vas. Najbolje je, če človek prizna, ako je kriv.«

Dokazovanje.

Predsednik: »Priča stražnik Četverč- nik, kako ste prišli z obtožencem v do- tik?«

Priča: »Napovedal sem v kavarni »Ja- dran« policijsko uro. Stal sem pred kavar- no in gledal, kdaj bodo zaprli. Kar prideta obtoženec in njegov prijatelj iz kavarne. Bila sta zelo glasna. Ko zagleda obtoženec prijatelja mene, reče proti njemu: »Ne sme- vata biti tako glasna. Ali ne vidiš stražnika?« Nato zakliče obtoženec: »Ali se boljši? Ali si ti kak orjunaš... Mislili, če je dr. Koro- šec zdaj na krmilu, da se mi bojimo.« pri- tem se je prijel za orjunaški znak ter za- kričal: »Živio Orjuna!« Jaz sem ju opozoril, da naj bosta mirna in šla sta naprej. Pred dr. Tavčarjevo hišo pa sta začela zopet razgrajati. Skočil sem za njima in zahteval, da se legitimirata. Pri tem sem vprašal ob- toženca, ali je trgovec ali trgovski pomoč- nik. »Radi pomočnika, ki bi hudo razžalil in je začel na ves glas kričati nad menoj. Zato sem mu napovedal aretacijo in ga pri- jel za roko. Udaril me je po roki...«

Predsednik: »Naladi, ali samo slu- čajno?«

Priča: O, nalašč! — Pozval sem ga, da gre z menoj na postajo l. Izjavil je, da ne postajo l. ne gre, pač pa je pripravljen iti na postajo VI. Začel je sicer govoriti, na- kar je prijatelj stražnik X. Prišla sva ga vsak za eno roko, na vogal Colzove ce- ste pa se noma je iztrgal in me sunil nap- rej v prsa, nato pa me je treščil ob zid ter mi prečel vse, samo človek me. (Priča našteje vse inkriminirane žaljvice.)

Predsednik: »On pravi, da je bil do nezavednosti pijan.«

Priča: »Pijan ni bil. Ravno tako »zmo- žen« je bil, kot ga vidite tukaj sedaj.«

Zagovornik dr. Puc: »Priča, kako je z legitimacijo, ali je niste vi stignali?«

Priča: »Ne.«

Obtoženec: »Da, tu je, pogledajte, kako je zmečkana.«

Priča: »Ne, pokazal mi je neko orju- naško legitimacijo.«

Obtoženec: »Ne, tole sem mu pokazal, ki jo je zmečkal. S pijancem se mora ven- dar malo lepše delati, kakor je delal stra- žnik z menoj.«

Predsednik: »Kdor se naplje, je za po- sledice sam odgovoren. Slišite vi, priča, ali je bilo v trenutku, ko ste obtoženca areti- rali, kaj ljudi v bližini?«

Stražnik: »Nobenega človeka nisem videl v bližini.«

Predsednik: »Naj pride priča Barič.«

Priča Barič pride.

Predsednik: »Kaj vam je znano o do- godku?«

Priča: »Vem vse natančno. Bil sem pri- za celotno dogodka od začetka do konca. Stal sem na nasprotnem trotuarju. Obto- ženca in njegovega prijatelja Perkota sem pred konfliktom s stražnikom celo miril, v aretacijo pa se nisem hotel vmešavati.«

Stražnik je najprej Perkota napovedal are- tacijo, nato je pa Perkota, ki je vse povzro- čil, spustil in aretoval obtoženca. Mi civi- listi pa smo gnali Perkota za njima. Perko je nahuil stražnika. Ko je stražnik areto- val obtoženca, ga je hotel menda celo ukle- niti, ker mu je lomil roke. Pri tem je padla obtoženca legitimacija na tla. Stražnik pa je zakričal: »A, kaj to, z mamo!«

Predsednik: »Ali je bil obtoženec hudo pijan?«

Priča: »Tako, kot še nikdar. — On sploh ne pije.«

Tako je bil pijan, da bi ga en sam stražnik ne mogel peljati. Do popolne nezavednosti je bil pijan. Imeli smo še štiri druge priče napisane na listih, toda poli-

bijski nadzornik Pavločič je listek »zanemari«, tako da sedaj priči, ki so bile, kakor jaz, navzoče pri celni dogodku, ne moremo najti.

Državni pravdnik dr. Mastnak: »Ali vam je znano, da je bil obtoženec pripravljen iti na bližnjo stražnico?«

Priča: »Da.«

Državni pravdnik: »Iz tega sledi, da vendar ni bil tako pijan, da ne bi vedel, kaj se godi okrog njega.«

Zagovornik: »Podzavest ima tudi pijan človek!«

Predsednik: »Pokličite pričo Repšeta. — Torej priča Repše, Vi ste z obtožencem tisto noč popivali. Kje in koliko sta pila?«

Priča: »Najprej sva bila pri Levu. Tam je izpil obtoženec kakih pet četrtink vina. Že takrat se mu je poznalo. Nato sva šla v Evropo, tam sva izpila vsak pet »štamprtov« žganja. Od tam sva jo mahnila v kavarno Prešeren. Koliko je tam pil, ne vem, ker sem bil že sam popolnoma pijan. — Če je trezen, je popolnoma miren človek. Pije in prenese malo.«

Votant X: »Stražnik, kako se je pa obtoženec na stražnici obnašal?«

Priča stražnik: »Grozno sirovo. Štirje stražniki so ga komaj obvladali. Navtil je ušne.«

Predsednik: »No, trezen človek kaj takega vendar ne dela.«

Stražnik: »Nič ni bil pijan, saj je pozneje, ko je videl, da bo treba iti v zapor, celo jokal.«

Zagovornik: »To je ravno dokaz, da je bil pijan.«

Priča se izpovedba stražnika, ki je prišel ob inkriminaciji prišli Četverčniku na pomoč. Ta priča izpoveda, da obtoženec ni bil dosti pijan. Dr. Mastnak predlaga z ozirom na pričevanje obeh stražnikov obsodbo v sinisu obtožnice. Trdi, da je bil obtoženec ravno toliko pijan, da je bil sirov.

Dr. Pucov plačoyer: »Imamo staro prakso. Vsak stražnik pravi navadno: »Obtoženec je bil pijan, a ne toliko, da bi se ne zavedal.« — tega se uče že v svoji šoli. —

Mi imamo pa dovolj drugih momentov. Med drugim so priče povedale, da je obtoženec sicer mirne narave, da ne pije in da malo prenese. Če je spil pet četrtink in vse ostalo, kakor so priče izpovedale, je to taka količina, da mora tudi človek, ki kaj prenese, postati pijan. Stražnika sta pripovedovala, da je govoril obtoženec logično. To ni nič posebnega. Govoril je v podzavesti. Iz izkušnje vemo, da žganje tako vpliva, da človek izgubi zavest in dela v podzavesti. Indic za njegovo popolno pijanost je tudi njegov jok na stražnici: Obtoženec se je nahajal v stadiju, ko se pijanec sam sebi smilil. — Poleg tega mislim, da tudi objektivni dejanski stan zločina št. 93 ni podan. Priče pravijo, da se je opotekal — tudi drugi stražnik ne more vsega potrditi, kar naveda stražnik Četverčnik — mož je dosedaj popolnoma nepoporečen, nekažnovan. — Popolnoma razumljivo se mi zdi, da je stražniku neuprijetno, da je bil tako ozmerjan, zato se čuti tudi nekoliko osebno prizadetega. Pa tega bi ne smel tako natančno vzeti. — Če bi pa sodni dvor menil, da dejanski stan ni dovolj pojasnjen, predlagam še priče X, Y, Z., dalje da se da obtožencu rok, da najde potom časopisov priče, ki jih je vrgel policijski nadzornik Pavločič proč. Predlagam torej v prvi vrsti oprostilno sodbo.«

Po kratkem posvetovalju razglasi predsednik oprostilno sodbo, ki jo utemelji s tem, da je sodišče prišlo do prepričanja, da je bil obtoženec do nezavednosti pijan.

Presenetljivi rezultati najnovejših kemijskih analiz obče znanega zdravilnega vrelna v Radencih.

Prav je imel oni pevec, ki je prvi vzkliknil: »Lepa naša domovina!« dast takrat še ni bila ujednjena. Res je obdobje njena vredna ta zemlja posebno še radi tega, ker nam nudi na pravzaprav našem teritoriju na jugu bombaž in riž, medtem ko proizvajala na severu žlahtno vinsko kapljico, ki jo prekašajo samo še slovita renska vina. A ravno v tem kotičku države, na skrajnem severu imamo v globoki zaklad, ki je pravzaprav do danes še malo poznan in premalo uvaževan.

Ta zaklad se nahaja globoko v zemlji pod Radenci, v Radenski Slatini ob žel. progi Maribor—Ljutomer, nedaleč od nekdanje avstrijske in ogrske meje, in daje že stoletja vodo, ki je glede rudniških snovi ena najbogatejših mineralnih voda, če se primerja sestavo vode drugih vrelna, ki dajejo alkalno—kislino mineralno vodo.

Že v prejšnjem stoletju so se ljudje posluževali te vode v zdravilne svrhe, čeravno niso vedeli, kaj je vzrok, da je ravno ta voda tako zdravilna. Kasneje, ko so se metode preiskovanja mineralnih vod izpopolnile tako, da so se dale določiti v vodah kvalitativno in kvantitativno skoraj vse sestavine po eksaktnih metodah, se je spoznalo, kaj pravzaprav razlikuje posamezne mineralne vode. Ko so se našle v Radenski vodi v precejšnjih množinah nekatere snovi, ki jih ostale mineralne vode nimajo, se je moralo sklepati, da imajo ravno te sestavine poseben vpliv na človeški organizem.

Sedaj, ko poznamo te snovi, jih lahko rahlo tudi v taki obliki, kakor jih dobimo iz kemijskih tovarn, vendar učinku pri rabi takih snovi ni enak onemu, kakor pri vporabi mineralnih vod, ker se te snovi nahajajo v mineralni vodi v posebnih oblikah.

Radensko zdravilno vrelo bilo je v prejšnjih časih že večkrat znanstveno preiskano, zadnjikrat pa l. 1894. Od takrat je minulo že celih 30 let in je bilo potrebno, da se ta mineralna voda zopet enkrat preišče z ozirom na njene sestavine. Prvotna analiza pr. Reibenschuha v Gradcu je bila za tedanje čase zadostna in se ni nanašala na razne sestavine, za katere je komaj novejši čas prinesel možnost določevanja s pomočjo eksaktnih metod. Letos 17. maja sta odvzela gg. Inž. Mohorčič in dr. Cazafla na vrelo mineralno

vodo in jo temeljito preiskala na drž. kmetijskem kemijskem zavodu v Mariboru.

Zdravilišče Radenci je prelo o omejenega zavoda preiskovalno svedočbo, iz katere posnemamo sledeče: Temperatura vode je 12,7° C, torej se ni tekmo 30 let skoraj nič izpremenila, ker je imela svoje dni temperaturo 12,8° C. Voda je kristalno čista, brezbarvna in kaže pri omejeni temperaturi gostoto 1.006563. V dotiki z zrakom ostane voda za nekaj časa malo kalna, dokler se ne vsede nastala oborina, nakar postane voda zopet kristalno čista. Ona voda, ki ni prišla v dotiko z zrakom ne postane kalna. Voda ima vonj in okus po alkalno razsvežujoči mineralni vodi, ki je zelo bogata na ogljikovem dioksidu. Radensko vrelo daje zdravilno vodo s sledečo sestavino v 1000 g vode:

kalijevega sulfata	0,37487 g
natrijevega sulfata	0,23440 "
natrijevega klorida	0,79188 "
natrijevega bromida	0,00064 "
natrijevega jodida	0,00007 "
natrijevega fluorida	0,00002 "
natrijevega bikarbonata	5,84929 "
litijevega bikarbonata	0,06001 "
kalijevega bikarbonata	0,71520 "
magnezijevega bikarbonata	0,39965 "
železovega bikarbonata	0,02000 "
manganovega bikarbonata	0,00004 "
kremikovega dioksida	0,02059 "
glinice	0,00081 "
žveplovega vodik	0,00065 "
titanovega dioksida	0,00007 "
aluminijevega fosfata	0,00001 "
svobodnega ogljikovega dioksida	3,46532 "

torej skupno tehtljivih sestavin 11,93379 "

Zato je v enem litru mineralne vode 3,46532 gramov svobodnega dioksida, ki zavzema pri 12,7° C in 760 mm barometrskega pritiska prostor 1883,44 cc.

Iz tega se more sklepati, da je mineralna voda, ki jo daje zdravilno vrelo v Radencih, če se primerjajo mineralne vode drugih alkalno kislinskih vrelna glede množine rudnin-

skih snovi, ena najbogatejših izmed doslej poznanih mineralnih vod. Množina ogljikovega dioksida, osebna litija je tako velika, da v tem oziru prednjači vsem ostalim vrelnam in se odlikuje od drugih še posebej v tem, ker vsebuje izdatne množine joda.

Dejstvo, da vsebuje vrelo iz Slatine Radenci poleg drugih snovi še litij in jod, katerim se pripisuje v obče veliko zdravilno moč, je presenetljivo in v toliko zanimivo, ker dosedaj ni bilo znano, da vsebuje to vrelo tudi jod.

Lastnik:
Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:
Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Vedno zadnje novosti
SAMO

GRICAR & MEJAC,
Selenburgova ulica 3.

Kar Vi hočete

to je Elzaid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 28.—. Lekarnar Eug. Feller Stubica Donja, Elzaid 357, Hrvatska

117

»Grem, kamor hočeš, moj, in storim, kar želiš!« je odgovorila.

»In Clayton?« je vprašal on. Zdaj se je šele spomnil, da nista sama na svetu. »Misliš nista na tvojega moža.«

»Jaz nisem omožena, Tarzan,« je kliknila ona. »In tudi zaročena nisem več z Claytonom. Dan poprej, predno so me ugrabili oni strašni ljudje, sem govorila z njim o svoji ljubezni do tebe, in tedaj je uvidel, da ne morem izpolniti one nesrečne obljube, ki sem mu jo dala. Baš sva bila na čudežen način rešena iz levjih krempljev.«

Naenkrat je umolknila in ga pogledala s siloviti očmi.

»Tarzan,« je kliknila, »ti si ubil leva. Tega ni mogel storiti nihče drugi!«

On je povesil oči, ker se je sramoval.

»Kako si mogel vendar oditi in me pustiti samo?« ga je očitalo vprašala.

»Ne bodi huda, Jane!« je prosil on. »Ne bodi huda! Ti ne moreš razumeti, koliko sem od takrat trpel vsled tega; najprej zaradi besnega ljubosunja, potem pa zaradi usode, ki je nisem zaslužil. Vrnil sem se k opicam in nikdar več nisem hotel uzreti človeškega bitja.«

Potem ji je pravil o svojem življenju, odkar se je vrnil v džunglo, kako je postal iz civiliziranega Parižana divji Wazir in se končno zopet sprijateljil z opicami.

Vpraševala ga je marsikaj in naposled tudi o stvareh, ki jih je pravil Thuram, namreč o pariških ženah. Razložil je veliko podrobnosti o svojem civiliziranem življenju in ni ničesar zamolčal, ker se mu ni bilo treba ničesar sramovati, njegovo srce je bilo zmrirom odkritosrečno njej darovano.

Ko je končal, je sedel molče kraj nje in jo gledal, kakor bi pričakoval obsodbe.

»Vedela sem, da Thuram ni govoril resnice,« ga je zagotovila. »Kakšen ostuden človek je to!«

»Ti se torej ne jeziš name?« je vprašal on. Njen odgovor je bil na videz prav nedolžen, toda pristno ženski.

»Je Olga de Coude res lepa?« je vprašala. Tarzan se je smejal in jo poljubil.

Ona je rahlo vzdihnila in položila glavo na njegovo ramo. Tedaj je vedel, da mu je odpuščeno.

Za prenočišče je pripravil Tarzan mično gnezdec visoko zgoraj v vejah orjaškega drevesa in tam je spala do smrti utrujena Jane, dočim je par vej nižje pripravil sebi ležišče, kamor je legel, zmrirom pripravljen, da jo brani tudi v spanju.

Več dni sta romala k obali. Če je bila pot dobra, sta hodila roko v roki pod listnatimi oboki orjaškega gozda, kakor so v pravadnini menda hodili naši predniki. Če je bilo pa grmovje preveč gosto, jo je vzel v naročje in jo lahkotno nesel skozi dreve.

Dnevi so jima bili prekratki, ker sta bila res srečna. Če bi ne bila primorana hiteti Claytonu na pomoč, bi veselje tega čudapolnega romanja najraje podaljšala v brezkončnost.

Zadnji dan, predno sta prišla do koč, je Tarzan začutil duh ljudi in sicer črncev.

Pridržal je Jane in ji dal znamenje, naj molči. »V džungli je le malo prijateljev,« ji je pošepetal.

Čez pol ure sta srečala malo četo črnih vojščakov, ki so šli proti zapadu. Ko jih je Tarzan zagledal, je radostno vzkliknil.

Spoznal je namreč svoje lastne Wazire. Buzuli je bil z njimi in še par drugih, ki so ga spremljali v mesto Opar.

Ko so ga zagledali, so plesali in kričali od prevelikega veselja. Kakor so mu pravili, so ga iskali že več tednov.

Črnci so se zelo začudili, ko so videli belo deklico pri njem, in ko so izvedeli, da je to njegova bodoča žena, so tekmovali med seboj, kdo ji bo izkazal več časti.

Srečni Waziri so ga s smehom in plesom spremljali do drevesa, kjer so upali najti Claytona.

Nikjer niso videli žive duše in na klice se jim nihče ni odzval.

Tarzan je splezal na drevo, da pogleda v malo drevesno kočico. Takoj nato je prišel zopet ven.

V roki je imel prazno pločevinasto školjko, ki jo je vrgel Buzuliju, naj prinese vodo.

Potem je pomagal Jane Porter, naj pride gori. Ko se je sklonila k shujšanemu človeku, ki je bil nekdanji angleški plemenitaš, so ji solze zalile oči.

Mladi, nekoč tako lepi obraz ni bilo mogoče več spoznati vsled upalih lic, vdrtih oči in potez trpljenja.

»Se živi,« je dejal Tarzan. »Storimo vse, kar je mogoče, toda bojim se, da je prepozno.«

Ko je Buzuli prinesel vodo, je vili Tarzan par kapljic med očke, razpokane ustrice. Omočil mu je tudi čelo in roke.

Tedaj je Clayton odprl oči.

Slaboten smehljaj je razsvetlil njegov obraz, ko je zagledal Jane. Ko je pa uzrl Tarzana, se je pa zelo začudil.

»Kako je, tovariš?« je vprašal opičji človek. »Našli smo vas baš še pravočasno. Zdaj bo kmalu boljše, in spravili vas bomo na noge, predno vi mislite.«

Anglež je odkimal.

KUPUJTE pri onih trgovcih
ki oglašujejo v Narodnem Dnevniku

Specialist
za gorske čevlje
in jahalne škornje
P. LUKAS,
Ljubljana, Sv. Petra c. 7.

Josip Peteline
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Priporočam na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukanec, gumbe, čipke, vezelino, kravate, srajce, sprehajalne palice, krojaške in čevljarke potrebščine.

Najnižje cene! Postrežba točna!

Naznanjamo
da se nahaja začasno
naša podružnica v Mariboru
v tobakarni Grajski trg št. 7
kjer se sprejemajo naročnine, oglasi in eventualne reklamacije.
Uprava »Narodnega Dnevnika«.

MALI OGLASI

Pohištvo
se po ugodni ceni na prodaj. Natančneje se pozirve v listski ulici št. 21, pritličje levo, Ljubljana.

Sprejme
se več boljših gospodov na dobro domačo hrano. Naslov pove uprava lista.

Elegantna spalnica,
nova, kompletna, jesenova, politirana, se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Lepo mehlovano sobo
s posebnim vzhodom če le mogoče v sredini mesta išče mlad samostojen gospod. Ponudbe na upravo lista pod: »Separaten vzhod«.

Na prodaj
je prav izborna harmonika firme »Lubas«. Natančneje se pozirve: Pot v Rožno dolino 84. pri Stefanu, Ljubljana.

Izobražena gospodična
z znanjem slovenskega in nemškega jezika, zelo gospodinska in ljubi otroke, išče mesto upraviteljice tajnice. Ponudbe pod »Vestna moč« na upravo Narod. Dnevnika v Mariboru.

4000—K
nagrade dobi, kdor preskrbi oženemu, mladičevu in zanesljivemu upokojueno mesto hišnika v Ljubljani ali v okolici iste. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Hišnik«.

Dotična gospodična,
ki je v ponedeljek, dne 29. septembra zapazila, da jo na promeni na Aleksandrovi cesti opazuje mlad gospod, naj v svojo event. poznanstva javi svoj naslov upravi listu pod šifro »Opazovana«.

Kot družabnik
vstopim v katerikoli dobro ideo podjetje s kapitalom 50.000 Din Resne ponudbe pod Z. R. 1925 na upravo.

Jesenski površnik
moški in ženski s tovarniškom, vse dobro ohranjeno se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Konec leta
se bliža, kdor nima še v redu svoje knjige, kdor želi imeti pravovčasno sestavljeno bilanco, kdor ima za urediti stare račune in bilance ali revidirati, dobi vsa potrebna navodila od prvovrstnega, natančnega in solidnega knjigovodje, ki je že dolgo bil zaposlen kot tak in kot revizor knjig. Cenj. ponudbe pod »Revizija« na upravo lista.

Prazno sobo
se išče za november. Ponudbe z označbo cene na upravo lista pod »Potreba«.

Učni tečaji
za izdelovanje damskih klobukov. Modni salon za damske klobuke Alojzija Vivod roj. Plozetič, Ljubljana, Pred Školjko 21/II. sprejema dame in gospodine v praktičen pouk v svrhu priučitja za lastno rabo. Samostojno izvrševanje vsakovrstnih modnih klobukov. Nadaljšaja poljsnala od 10—1 ure popoldan.

Inkasant
prevzame kasiranje časopisnih naročin, zavarovalnih društvenih članarin, trgovskih terjatev. Nudim varščino. Cenjene ponudbe pod »Inkasant« na upravo lista.

Stanovanje
s kuhinjo in 2 malimi sobami ali 1 veliko se išče v Ljubljani ali okolici. Plača se mesečno do 1500.— K. Cenjene ponudbe na upr. lista pod »Cimpreje«.

Lilipip.
Turški med, pravi Fortuna, šumeči bomboni na zalogi samo pri JOSIP VITEK v Ljubljani, Krekov trg 8.

Gospodična
trgovsko izobražena išče mesta v pisarni, bodisi za knjigovodnjo, kontoristino ali blagajničarko. Pripravljen je iti tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe na upravo lista pod »Eksarziška moč«.

Naprodaj
je dobro ideo kavarne na novo renovirana v sredini mesta Maribor, stanovanje takoj na razpolago. Proda se radi prevzema drugega dela. Cenjene ponudbe prošim na kavnara Bristol, Maribor.

PREMOG
Trboveljski Liboški Ormožki Trbovnolški dobavlja DOM. ČEBIN trgovina s premogom LJUBLJANA Wolfova ulica št. 111.

Prevode
iz nemškega, italijanskega, francoskega in srbskega jezika ne slovenski in obratno, vsakovrstne korespondenčne sprejema izurjen korespondent trg. akademik. Cenj. ponudbe pod »Natančen« na upravo lista.

Najnovejše knjige

O. ZUPANČIC, Veronika Desenška, tragedija, str. 185 — »Splošna knjižnica« št. 28 — Vez. Din 32.—, broš. Din 25.—, finejša izdaja celo platno Din 60.—, pol platno Din 60.—, broš. Din 52.—, luksuzna izdaja, v usnje vezana Din 130.—.

F. ERIJAVEC, Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str. — »Splošna knjižnica« št. 27 — Vez. Din 17.—, broš. Din 12.—.

L. ANDREJEV, Crne maske, drama, str. 82 — »Splošna knjiž.« št. 26 — Vez. Din 17.—, br. Din 12.—.

Zahtevajte cenik!

Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

E. L. BULWER, Poslednji dnevi Pompejev, roman, »Splošna knjižnica« št. 24—25 — I. del vez. Din 38.—, broš. Din 30.—, II. del (v tisku).

L. N. TOLSTOJ, Kreutzerjeva sonata, rom. str. 186 »Spl. knjiž.« št. 22 — Vez. Din 20, broš. Din 14.

J. ZEYER, Gompaci in komurasaki, japonski rom., str. 154, »Spl. knj.« št. 20, Vez. Din 20, broš. Din 14.

A. SIC, Kmetčke hile in njih oprava na Gorenjskem. (Slovanski narodni slog) mapa na finem papirju Din 90. Luks. izdaja na finem kartonu Din 140.

Zahtevajte cenik!

Gradbeno podjetje
Arhitekt

V. Krainer & Ko.,
Jesenice.

Stavbna vodstva: LJUBLJANA, DOMZALE, ZAGREB.

Izvršuje privatne in industrijske stavbe, proračune, načrte, cenitve, posebni oddelek za arhitekturo.